

De belachchelijke jonker : kluchtspel

<https://hdl.handle.net/1874/372000>

DE

924⁵

BELACHCHELYKE

JONKER.

KLUCHTSPEL.

T' AMSTERDAM,

By de Erfgen. van J. LESCAILJE en DIRK RANCK,
op de Beurs-fluis. 1724.

Met Privilegie.

DE BELA CHONEL YKE

LOINKER

DE OCHTAPPEL

T. A. M. S. T. E. R. D. A. M.
op de houts in 1724.
Met Prijslijst.

C O P Y E

V A N D E

R I V I L E G I E .

DE Staten van Holland ende Westvrieland doen te weten, alsoo ons vertoon is by de Regenten van het Burger Weeshuis ende Mannenhuis der Stad Amsterdā, en, in die qualiteyt, te samen maars, mitsgaders Regenten van den Schouburg aldaar, dat sy, planten, sedert eenige Jaren hebbende gejouisseert van onsen Oecroye of Privilegie van dato 21 Mai 1699. waar by wy aan hen Supplicanten, in hun qualiteyt hadden gelieven te consenteren, accorderen of Oecroyeren, dat sy, gedurende den tyd van vyfrien eerst achter volgende Jaren, de Wercken, die doenmaals ten dienste van het Tooneel reets gedrukt waren, ende van tyd tot tyd, nog vorder in het Tooneel gedrukt, ende ten Tooneele gevoert soude werden, alleen soude mogen drukken, doen drukken, uytgeven ende verkopen, nu onder den 21 dezer Maand Mai was komen te expireren; ende de Supplicanten ten meesten dienste van de Schouburg, (waar van de respectieve Godshuysen onder andere mede moesten werden Oecroyert,) de voorgemelde Werken, soo van Treurspellen, Blyken, Kluchten, als anders, die reets gedrukt, en ten Tooneele gevoert waren, of in het toekomende gedrukt, en ten Tooneele gevoert mogen werden, geerne alleen, gelyk voorheenen, soudien blycken, doen drukken, uytgeven en verkopen, ten eynde deselve wercken, door her nadrukken van andere, haar luyster, soo in taal, als in schrift, niet mogen komen te verliesen, dog dat sulks aan hen Supplicanten, na de expiratie van het bovengemelde ons Oecroy; en sulks

na den 21 Mai dezes Jaars 1714. niet gepermitteert soude wesen, vonden sy Supplianten hun genootsaakt sig te keeren tot ons, danig versoekende, dat wy aan hen Supplianten, in hare bovemelde qualiteyt, gellefden te verleenen prolongatie van het voorsz. Octroy of Privilegie, omme de voorsz. Werken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchren als andere, reers gemaakt en ten Tooneele gevoert, en als nog in het licht te brengen ende ten Tooneele te voeren den tyd van vyftien eerst achter een volgende Jaren, alleen te mogen drukken en verkopen. of te doen drukken en verkopen, met eenen aan allen andere op seekere hoge penen, by ons daar tegen te stellen in communi forma; So is't dat wy de sake, ende 't voorsz. verzoeken overgemerkt hebbende, ende genegen wesende, ter bede van de Supplianten, uyt onse rechte wetenschap, Souveraine magt en authoriteit deselve Supplianten geconsenteert, geaccordeert ende geoctroyeert hebben, consenteren, accorderen ende octroyeren, haar by deede dat sy, gedurende den tyd van vyftien eerst agter een volgende jaar, de voorsz. Werken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchren als andere, reers gemaakt ende ten Tooneele gevoert, en als nog in 't licht te brengen, ende ten Tooneele te voeren; binnen de voorsz. Landen alleen sullen, by continuatie, mogen drukken, doen drukken, uytgeven en verkopen, verbiedende daarom allen en een ygelyk voorsz. Werken, in 't geheel ofte ten deele, naar te drukken, of elders naagedrukt, binnen den selven onsen Lande te brengen, uytgeven, of te verkopen, op de verbeurte van alle de naagedrukte gebragte, ofte verkogte exemplaren, ende een boete van drie honderd guldens, daar en boven te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Officier, die de calangie doen sal, een derde part voor den Advocaat der Plaatsen daar 't casus voorvallen sal, ende het resterende een derde part voor de Supplianten, alles in dien verstande, dat wy de Supplianten een met desen onsen Octroye alleen willende gratificeren tot weeten der dinge van hare schade door het nadrukken van de voorsz. Werken, daar door in genigen deele verstaan den inhoud van dien te adviseren, ofte te advoueren, ende veel min de selve onder onse protectie ende bescherminge eenig meerder credit, aansien, of reputatie te geven, nemaar de Supplianten in cas daar inne iets onbehoorlyks te influeren, alle her selve tot haren laste sullen gehouden wesen te antwoorden, tot dien eynde wel expreffelyk begeerend, dat by de voorsz. sy dese onsen Octroye, voor de voorsz. Werken sullen willen degenen daar van geen geabbrevieerde ofte gecontraheerde menste sullen maken, nemaar gehouden sullen wesen her selve Octroy in 't geheel, en sonder eenige Omiffie, daar voor te drukken, of te laten drukken, ende dat sy gehouden sullen syn een exemplaar van de voorsz. Werken, gebonden en wel geconditioneert, te brengen

...heecq van onse Univerfiteyt tot Leyden, ende daar van behoort
...doen hlyken, alles op pene van het effect van dien te verliefen,
...ten eynde de Supplianten defen onsen Oÿtroye ende consente
...genieten als naar behooren, laften wy allen ende een ygelyk,
...aangaan mag, dat fy de Supplianten van den inhoud van defen
...aten ende gedogen, rustelyk, vredelyk, ende volkomentlyk
...ende gebruyken, cesserende alle belet ter contrarie. Gedaan in
...ge, onder onfengrooten Zegele, hier aan doen hangen op
...die en twintigften Mai, in't Jaar onfes Heer en Zaligmakers,
...nien honderd en veertien.

V E R T O O N E R S
A. HEINSIUS

Ter ordonnantie van de Staten

SIMON VAN BEAUMONT.

...Regenten van't Wees- en Oude Mannenhuis hebben, in haare
...z. qualiteit, het recht van deze Privilegie voor de BELAICH-
...LYKE JONKER, Kluchtspel. Vergund aan de Erven van
...SCAILJE en DIRK RANK.

In Amfteldam, den 16. October 1724.

VERTOONERS.

NEELTJE, Moedervan Johanna.

JOHANNA, Vryfter van Eduard, en Karel.

JORIS, Broeder van Neeltje.

KAREL, Vreijer van Johanna.

EDUARD, Vreijer van Johanna.

KATRYN, Meid van Neeltje.

KRUEIJER.

Twee Swarten.

DE
BELACHCHELYKE
JONKER.
KLUCHTSPEL.

EERSTE TOONEEL.

EDUARD, JOHANNA.

EDUARD.

M Adame, laat u toch beweegen,
Hou myn bonheur niet langer tegen,
Of zeg my, wat'er noch obsteert.
Wat is 't, dat gy desidereert?

JOHANNA.

Heer Eduard, ik zal u zeggen,
Waar aan de gansche zaak zal leggen.

EDUARD.

Ik hoor met aandacht.

JOHANNA.

Myn Mama.

Heeft maar een Broër, gy weet 'et?

EDUARD.

Ja.

JOHANNA.

Die Broeder is voor dertig Jaaren,
Van hier, na Indien gevaaren:

Van daar vertrok hy na Japon,

Wierd Tolk, wyl hy die Taal wel kon;

Hy heeft laatst aan Mama geschreeven,

Dat hy zich zou op reys begeeven

Met d'eerste Scheepen, want hy was

8 DE BELACHCHELYKE JONKER.

Reeds op Batavia dat pas.

Die Scheepen, hoor ik, zyn nu binnen.

'k Verwacht hem, zo gy hem kond winnen

't Zou zeer veel helpen, myn geval

Staat in zyn hand. Mamatje zal,

Zo ras hy komt, om raad hem vraagen,

Daar zy haar blind'ling na zal draagen,

Het zy hy goed vind, dat ik vrouw

Van Karel werd, of met u trouw.

EDUARD.

Hy zal zich daadlyk declareeren

In myn faueur, ik durf het zweeren,

Heeft hy met vreemde geverseert,

't Gaat vast dan, dat hy estimeert

Welleevendheid, en noch byzonder,

Dewyl de Japanezers wonder

Kourtoisjes leeven, en Galjaart.

JOHANNA.

Myn Heer, zo veel ik van haar'aard

Uit haare kleederen kan giffen,

Geloof ik, dat gy zeer zult missen.

Haar Rokken zyn niet heel bekwaam

Tot Complimenten, en voornaam

Haar groote, en flodderige Mouwen.

Dit doet my 't tegendeel vertrouwen.

EDUARD.

Mejuffer ik zal dit dispuet

Uittellen, en om tot myn buet

Tekomen, eens gaan pourmeneeren,

Of ik uw Oom mogt rencontreeren,

Aan 't Ykant, of 't Oost-Indisch Huis,

Of by de nieuw gemaakte Sluis,

Ik zal myn dienst hem offereeren,

Om aan uw huis te conduifeeren.

JOHANNA.

Gy kend hem niet.

EDU

EDUARD.

'k Zal vraagen aan

de Oost-Indisch Vaars, die ik zie staan,

aan een, die in Japan voordezen

de Tolk geweest, ei wil niet vreezen.

Ik twyfel niet, of door myn konst

verwinneer ik me in zyn gonst.

Adieu.

T W E E D E T O O N E E L.

NEELTJE, JOHANNA.

JOHANNA.

Waar mag Katryn nu blyven?

NEELTJE, *van binnen.*

Tryn.

JOHANNA.

Mamatjeroept, hoe zal ze kyven!

NEELTJE.

Katryn! Tryn! hoorje niet? Johanna, wel waar is de Meid?

Zo ras ik men rug keer gaatze voort, hetze jou niet met
alle gezeid? (gen,

Dat zinne parten! zie daar, ik zal het niet langer verdraa-

Wel 't is om aars te worden, zo als de meiden je langer
JOHANNA. (plaagen.

Mama ik heb haar in de buurt
Maar, om een boodschapje gestuurt.

NEELTJE. (nen?

Je hebt wel een geboodschap, wat hadje nou weér verzon-

Ik wed, datje een platte meid, de heelen dag zoud gaande
Waar nou weér heen? (houden konnen.

JOHANNA.

Mama, s' is maar

Hy Klaas de Sneijer, myn Samaar...
NEELTJE. (morgen.

Dat gesneijer duurt niet langer als den middag, en den

't is, of in 't huishouden niet anders te doen is, als voor de
kleeren te zorgen, A 5 De

10 DE BELACHCHELYKE JONKER.

Degantsche dag ben jy kleuters bezig, met Krullemaak-

sters, Kaknaaisters, en volk van diergelyke slag,

Te overleggen wat best zwierd en de Mode weezen mag,

Al watze spreekken is van pronken, en praalen,

Die kleuters maaken zo veel, dat 't voor d'Ouwers niet is
om aan te haalen, (vloer.

D'een is nauwlyks weg, of d'ander staat al weêr over de

Ik wed je hebt meêr als tien Franschekraamers aan je
snoer. (zoblyven,

En wat nood was 't noch, maakte je iet, en liet het dan

Zo jy't zo afdroegt, ik zonder noch niet eensjes om kyven.

Maar niet één nieuwe Mode komt 'er op, of 't moet weêr
vermaakt.

Meen jy, dat je Vader, en ik, het geld hebben getaakt?

Heb ik een stuiver, wy hebben 't met onze naerftige zui-
nigheid over gewonnen.

Ik zouje een party Mutzen, Karbetten, hoe hietje dat

Tuyg, op noemen konnen,

Dieje meêr van maaken, en vermaaken, als ze waerd zyn,

hebben gekofft; (doff.

Ik ben ook jong geweest, maar zuinig, en zo niet toege-

JOHANNA.

Mama, voor deeze was de Waereld

Heel anders, nu gaat elk gepaereld,

Gediamant, gesteent, gestrikt,

Toen ging men zedig opgeschikt.

Wilt gy, dat ik mé alleen zal kleeden

Gelyk een Klopje.

NEELTJE.

Slechte reden.

JOHANNA.

Hoe kan een Juffrouw van satsoen,

In kleederen iets minder doen?

Ik bidje, let eens op de Meiden,

Zoudgy ze konnen onderscheiden

Van Burgers Dochters, draagen zy

Niet van fyn goud, zo wel als wy,

De Strikken aan het Hoofd, en Ringen,
 En Kettingen, en alle dingen?
 Zelfs Groentjes, die eerst voor een Jaar
 Uit Mofland kwamen, en toen maar
 Een fchraal groen Rokje hadden, draagen
 Nou witte Kapers alle dagen.
 Als dan haar Landslui hier in stad
 Eens komen, weeten zy niet, dat
 Het Meiden zyn, óneen, zy vraagen
 Haar, Juffrouw zou 't u Man behaagen
 Dat ik hem spreek, zal ik dan gaan
 Gelyk een Meid, zoud gy verftaan,
 Dat ik alleen my na laat wyzen
 Met vingers, zoud gy dat dan pryzen?

NEELTJE. (mond,

Die kleuters fpreeken alle te famen gelyk als met eene
 Zy bouwen altemaal op een, en de zelfde grond, (zen?
 Elk zeit, zal ik 't alleen doen, zal ik een uitteekzel wee-
 En zo lang als dat zeggen zo duurt, ftaat 'er te vreezen,
 Dat het blyven zal als 't is, zo doende gaat het d'oude
 fleur, (een goed exempel veur.
 Neen, neen, je zult het niet alleen doen, gaatze maar met

JOHANNA.

Daar is Katryn.

DERDE TOONEEL.

NEELTJE, JOHANNA, KATRYN.

KATRYN.

Hy zal voort komen,

Zora hy heeft de maat genomen *werd geklopt.*

Aan imand die hem wagte, daar

Is Karel, 'k zag hem.

JOHANNA.

Ei, zeg maar,

Dat ik niet t'huis ben.

NEELTJE.

Watte zaaken!

VIER.

12 DE BELACHCHELYKE JONKER.

VIERDE TOONEEL.

NEELTJE, KAREL, KATRYN.

KAREL.

IK kom, om u bekend te maaken,
Me-Juffrouw, dat gy zekerlyk
Uw Broër haast zien zult.

NEELTJE.

Wel, wat blyk?

KAREL.

'k Heb van Oost-Indisch Vaars vernoomen,
Dat hy reeds is in stad gekomen.

NEELTJE.

Wel Karel, ik bedank jou voor die tyding, 'k verlang hartelyk om hem te zien, (tien)

Hy is uitgevaaren, laat ik me eens bedenken, 't is nou al

Jaaren, dat onze Peete Wybregje is overleeden,

En toen had hy twintig uit geweest, dat's dartig, 't is dan
niet meer als reden, (lyke Zuster niet,

Dat ik na hem verlang, ik wed, hy kend zyn eige vleefche-

Want als me mekaar in dartig jaar niet eensjes en ziet,

Vind men al veel verandering; maar ik zal 't wel merken

Aan 't kloppen van myn hart, 't bloed zal beginnen te wer-

't Zal kruipen daar 't niet gaan kan. (ken,

KAREL.

Is de jonge Juffrouw niet in?

NEELTJE.

Ja, maar ga nou niet by'er, zo jy doen wilt na myn zin,

Ik zou 't er eerst eens lustig van Joris Oom laten zeggen,

Hy zal der kapittelen, 'k meen dat hy 'er die Text uit zal
weeten te leggen, (op je zy,

Ik wilje wel verzeekeren, dat jy hem strakt zult hebben

Hy houd niet van 't Sinjeurtje te speelen, maar van Jong-

mans als jy; (brieven,

Hy houd veel van een styl, dat schryft hy my in alle zync

Zie jy maar toe, datje Oompje wat weet te believeu, Ze

Zezal veel om Oom doen. Loop alje best na de Nieuwe-
brug,

Zie of jy hem vinden kond, zo niet, kom weer te rug.

Ik wou dat jy hem aantroft, want ik heb wel gedachten
Dat Eduard heen is gegaan, om hem onderweegen op te
wachten, (steekt.

Loop al je best als een man, maakt dat jy hem de loef af

KAREL.

Met uw verlof, ik ga.

NEELTJE.

't Is gewonnen, zo jy hem 't eerste spreekt.

V Y F D E T O O N E E L.

NEELTJE, JOHANNA.

NEELTJE.

Johanna, Johanna! wel hoe of het noch zal lukken?

Zulje komen of niet? jou kop het wel verbrangste nukken?

Waarom loopje weg? strakjes bleef je wel staan

Toen Eduard kwam, ja, die kleuters rechten wat aan!

Wat let Karel, dat je de borst niet wild zien, noch met
hem spreken?

Is 't geen eerlyk Jongman? wat het hy veur gebreeken?

Hy is ommer niet schief, scheel, poteres, noch lam?

Is hy een dronkebol, of lichtmis? of is hy je wat te stram?

Nou spreek, wat schort hem? of wilje 't niet zeggen?

Wilje liever hebben, dat ik het jou eens uit ga leggen?

Dat schort 'er an, hy is geen pronkepink, niet genoeg
van de zwierige trant,

Hy is geen Monsieurje, geen straatlypende lanterfant,

Hy weet Juffrouw zo geen Spreukjes van 't rood Kousje
te vertellen, (te lellen:

En de heele dag van de Mode, en Saletten aan de ooren

Als 't postdag is, zaid hy, Juffrouw ik moet brieven schry-

ven, en gaat stilletjes heen, (grootsheid zal treên.

Als de andere allemode pronker niet weet, hoe hy van

Smorgens, en Savonds ziet men hem hier verby de deur

met zyn confratertjes wandelen,

14 DE BELACHCHELYKE JONKER.

Als Karel bezig is zyn dingen te doen, en met de Koopliu
te handelen; (kopje geraan?)

Wat dunkje, weet ik 't niet? heb ik 't niet net op zyn

Maar kan het huishouwen van Wandelen, en Salet loo-
pen bestaan? (stillen?)

Kan men daar de Kinderen, en de Vrouw de honger me
Meenje, dat de Huisheer dat voor de huur zou ontfangen
willen? (bent noch jong,

't Gaat er zo niet toe in de Waereld, myn lieve kind, Jy
Jy weet noch niet beter, 't Vogeltje, dat de heele Zo-
mer zong

Storf Swinters van honger, daar andere, die somtyds
zongen, en somtyds wat vergaarden,

In de winter op aaten, 't geen ze in de zomer verspaarden.
Jou Oom zal itrak komen, denk eens wat een groot ver-
driet (zie.

Zal 't voor hem weezen, dat hy jou zo ongehoorzaam
JOHANNA.

Mama ik zal my altyd draagen
Gelyk 't betaamt, 'k zal Oom raad vraagen.

'k Beken, ik heb in Eduard
Vry meer gevallen, maar myn hart
Heb ik hem zo noch niet gegeven,
Dat ik met hem zou willen leeven
In weêrwil van myn Oom en jou;
Indien gy wild, dat ik hem trouw,
'k Zal myn gehoorzaamheid betoonen,
Indien gy Karels min wilt kroonen,
Zal ik aanwenden alle vlyt,
Dat gy, en Oom te vreedden zyt,
En, hoe hoog dat ik ook mag achten
Galanterien, ik zal trachten,
Om my te schikken na zyn' raad.

NEELTJE.

Wel nou ken 'kje voor myn kind, dat is eerst verstandig
Hebje je Ooms kamer al te deeg op geschikt? zal der nou
niet met alle aan faalen? (gepraat.

Jo-

JOHANNA.

Belieft Mama het eens te zien?

NEELTJE.

Welja.

JOHANNA.

Gy zult ondertuffchen het
Thé goed voor den dag haalen.

Z E S D E T O O N E E L.

KATRYN.

A'k zeg je brust dat Thé goed wel, (zetten zel,
Men heeft de dood op zen hals als men 't krygen of weg
strak'er maar eens één Kopje, ik zou het verloopen,
Zulk een leeven zou'er zyn, al wou ik weér een ander
kopen

Zou niet helpen mogen. Nou, de Pot is altyd noch heel,
Daar zyn de Kopjes, ik moet eens tellen, hoeveel
Werd gescheld.

Heb ik'er hier? Ô Bloed! is dat verschrikken,
Is groot geluk, datze niet uit myn hand zyn gevallen aan
duizend stikken.

Z E V E N D E T O O N E E L.

KRUEIJER, KATRYN, JORIS,

met de Mantel om de vooren.

KRUEIJER.

W Athangt hier uit? is het niet een Baviaan?

KATRYN.

KRUEIJER.

Hier is het.

JORIS.

Nou gegaan

Om't goed, ende Zwartten.

KRUEIJER.

'k Loop al heenen,

Geld kryg ik strak dan wel met Eenen.

ACHT.

16 DE BELACHCHELYKE JONKER.

ACHTSTE TOONEEL.

JORIS, KATRYN.

JORIS.
IS Neeltje Jooften niet in huis?

KATRYN.
Myn lieve man, je hebt abuis,
De Vrouw, daar ik jou na hoor vraagen,
En kende ik niet van al myn dagen,
Je bent verkeert, die woond hier niet.

JORIS.
Is dat dan niet een Baviaan, die me booven op je Luyfel

KATRYN.
Ja 't is een Baviaan, maar ik ken hier geen Neeltje Jooften.
Vriendschap, jy zeltje 't zoeken noch wat moeten troo-

JORIS.
Zy moet 'er wonen.

KATRYN.
Wel hoezal
't Hier lukken, kaerel, benje mal?

JORIS.
Laat je Moeder, of je Vrouw eens van binnen komen:
Ik zal 't er zelf vraagen. Wat benjer, de Dochter, of de

KATRYN.
Wel! wie dukker of 't langer zo zou droomen!
Ik wilze nou niet roepen, zie daar!
'k Zou ergens wonen by de zeeven jaar,
En de naam van 't Volk daar ik by diende niet kennen.
Wat beelje jou in, dat we hier zo wat Doetjes bennen?

NEGENDE TOONEEL.

JORIS, NEELTJE, KATRYN.

NEELTJE, van binnen.
KAtryn, hoe duurt het daar zo lang?

KATRYN.
Deez' Kaerel maakt het my zo bang,

ly staat en teemt om my te plaagen.

NEELTJE. *uitkomende.*

Wat is 't voor een, wat komt hy vraagen?

KATRYN.

Na Neeltje Joosten.

NEELTJE.

Dat ben ik.

KATRYN.

My Juffrouw!

NEELTJE.

Ja ik ben het, schik,

Waar is de Man? wat 's jou begeeren?

Of ben jy 't Joris Broër? ik begin zo te altemereeren.

JORIS *laat de Mantel hangen, waar door men zyn Indische Kleedren ziet.*

JORIS.

Wat jy Neeltje Joosten dan benje myn Zuster.

NEELTJE.

Wel welkom Broër.

JORIS.

Myn hart is nou vry wat geruster

Als strak. Ik dankje zeer, maar waarom of je Meid lochende, met zulk een dwars bescheid?

KATRYN.

Myn Heer, 'k bid, wilt my dat vergeeven,

Want heb onze Juffrouw van myn leeven

zo noch niet hooren noemen.

JORIS

Wat?

NEELTJE.

Zult zo veel in de deeze Stad

anderdt vinden, datje verstomt zult staan kyken, (ken,

Zal je 't zelfde Amsterdam, noch het zelfde volk gely-

heb nou al meê, als alle de luyden een Van, (de Man.

geen bynaam heeft kan niet meê, daar aan kend men

menige Poep. en Knoet, die hier op strowiffchen zyn

komen gedreeven,

18 DE BELACHCHELYKE JONKER.

Hebben 'er zelf wytse Naamen, en Wapens gegeven.
Al liepje de gantsche dag, de halve Stad in het rond,
Ik wed, datje kwalyk één van je Vrienden, of van haar
Kinderen vond.

In 't opzoeken zou jy je vinden byster verleegen,
Zy hebben al meê andre naamen gekreegen.

JORIS.

Leeft onze Klaas Janse noch?

NEELTJE.

Wie? laat zien? 't is me byna ontgaan,
Kweet wieje meent, die hiet nou myn Heer Zwierhaan.
De tydt heugt me niet, dat ik hem Klaas Janse heb hooren
noemen,

Zo is 't ook met Willem Adriaanze, en die durft dan noch
op de oudheid van zyn geslacht roemen.

JORIS.

Is jou dochter Johanna noch kloek, en gezond?

NEELTJE.

Waar blyftze? Katryn, zeg datze voor komt, en ter

TIENDE TOONEEL.

NEELTJE, JORIS.

JORIS.

MAAR Zuster, hoe is 't gelegen met onze gemene zaak?
Heeft jou man voor zyn dood myn' Rekening niet op les
ten maaken?

Je weet, hy heeft de Boeken, en Boedel van onze zaak
De schulden ingevorderd, en 't gelt weêr op intrest gezet.
Hoe veel komt my by slot van Rekening, je hebt me wel
geschreeven, (was gebleeven)

Dat'er veel Bankroeten onder liepen, zo datter weinig over
Maar ik geloof, dat je dat uit een argje zult hebben gedaan
De Brieven mogten in handen raaken, en dan zouje ze
veel te hooger in de schattingen staan; (gulesen)

Altyd van Pieter Janse kwam ons over de negen duysent
En van Dirk Kornelisz. elf, behalven alle d'andere schuld
Dat is al twintig en...

NEELTJE

NEELTJE.

Die Boedels waaren beide heel Insolvent.

JORIS.

Wat! die luy!

NEELTJE.

Ja en noch wel tien tot haar, die gy alle, zo wel als deeze, hebt gekent.

JORIS.

Is't moogelyk!

NEELTJE.

Ik zal je de Briefjes van de Kamer laten kyken;
Andere doen Ses, daar na leven zy als de Ryken,
Zetrekken na vreemde plaatsen, en speelen mooi weêr
Met 't geen zy achter de hand houden.

JORIS.

Maar, zynze haar eer,

En naam dan niet kwyt?

NEELTJE.

Tut, tut, meenje dat zulke luyden wat geeven

Om 't verlies van haar eer, en naam, als ze maar mogen
houwen daarze lustig van leeven.

JORIS.

Leed Pieter Janse dan zo grooten schaaden op Zee?
Of brande zyn huis af, waar verloor hy het meê?

NEELTJE.

Oneen!

JORIS.

Hoe is 't dan toegekomen?

By myn tyd wierd hy al genomen
Voor een man van middelen.

NEELTJE.

Wel wat je vraagt!

Hoe ras is wat goedje door het keelgat gejaagt,
Alle daag gasten, en brassen, dat kan wat verslinden,
Daar is geen geld kist zo diep, of zo doende kanmen de
boodem noch vinden,

Ik meen, dat dat slempen wat weet, elk schaft om het heer-
lykste op,

20 DE BELACHCHELYKE JONKER.

Kalfs, en Schaapen Vleis schynt te stinken, men gooit het
schier malkanderen na de kop, (steeken.

Zy zullen aan Erten, en Boonen, de mond nauwlyks eens

Wilje iemand onthaalen, daar moeten Haazen, Physian-
ten, Patryzen, en zulk goed zyn, of men zouder
schanden van spreken, (juist.

De jonge Kuikentjes, Kalkoentjes, en Lamprytjes mogen
Niet grooter weezen, als een gemeene vuift,

Of ze zyn te taay, en zo men uit het Lams-vleisch niet
meer melk, als bloed, voor zyn oogen ziet loopen,

Men zou 't niet door de hals kunnen krygen, dan mogen
't slechte luiden koopen.

JORIS.

Wel dat loopt te hoog.

NEELTJE.

Je zult het zelve zien, als je by de Vrienden werd (genood,

Ze komen je voor den dag met schootels, die zo groot
En wyd zyn, dat ze niet op de Tafel kunnen raaken,

Of ze moctender eerst in de deur een kerf toe laten maar
't Is dan niet genoeg, dat de schotelen zo zyn, (ken,

Ze zouden de Neus tot de Oren toe op trekken, zo de wyn
Geen Dartig, Veertig Ryksdaalders op het minst most gel-

den, (heel zelden,

Fransche Wyn komt op de maaltyden niet meer, altyd
Die's voor 't Kanaalje, me durfze nauwlyks schenken
aan een satfoenlyk Man,

JORIS.

Je spreekt van de grootste denk ik wel, als men 't uit voe- (ren kan

Is 't noch iet, dat een, die gezegent is met schatten,
Wat meerder doet gaat heen, maar hy zou ook wel te ver

uit kunnen spatten.

NEELTJE.

Wat noot was het dan, maar de borgers doen het de groot- (ste na,

Niemand wil de minste zyn, ze denken niet eens, hoe dra
Men door zyn' middeltjes raakt, ze weeten niet te onder-

scheiden, (nen lyden,

Dat een zakje en een yzere kist niet even veel porrens kon-
En

En 't alderflimft is , dat het dan noch eindelyk op dobbelen , en speelen loopt uit.

JORIS.

Om tyd korting denk ik ? speelen is zo kwaad niet , als men het hoog dobbelen maar stuit.

Of iemand al om een schelling een verkeertje speeld...

NEELTJE

Wat schellingen ! men weet van geen schellingen , ja van geen dukaaten , Gaat dik wils om een zakje dukatons , ja vier , of vyf , wil jy van schellingen praaten ?

JORIS.

Dat kan geen stand houden , gaat dit zo voort , het land moet in de grond ,

By myn tyd ging 't heel anders , men verbruste zo veel niet met de mond ,

Met een schoteltje Raapen , en een Schaapenbout of op de Warme Keetel , dort men de grootste onthaalen ,

En dat was doen wel , dat kostmen gemakkelyk betaalen , Men hoorde toen van zulk gasten , en brassen onder de

burgeren niet , Zulk dobbelen is 'er nooit by onze tyden geschien ,

Toen ging et het land wel , en de luiden zelfs die met niet , of weinig hadden begonnen ,

Wierden schat ryk , zo hebben de oude Hollanders haar geld over gewonnen .

E L F D E T O O N E E L .

NEELTJE , JORIS , JOHANNA .

JOHANNA .

Zyt hartelyk welkom Oom .

NEELTJE .

Dat is myn Dochter .

JORIS .

dat jou Dochter ?

NEELTJE .

Ja .

22 DE BELACHCHELYKE JONKER.

JORIS.

Nicht,

Heb dank.

NEELTJE.

Wat dunkje Broër?

JORIS.

Wat me dunkt? ze kleet'er veel te licht.
Wat fatsoen is dat, dit geway daar voor altemaal oopen?
Als men 't vleesch buiten de deur hangt, is't een teeken,
dat men het graag zou verkoopen.

Is't met jou ook zo gelegen? wat hebjer toch me veur?
Of wouje wel, dat in 't verby gaan zo een Sinjeur
Der de handen eens insloeg, Johanna je moet dat wat later
(ten.)

JOHANNA.

Oom 't is de Mode zo.

JORIS.

Wel dat mag hier niet aan baaten.
't Is wel een vuil gebruik, maar moet jy juist altyd
De Mode volgen, stel, wy leefden in een tyd, (te lopen,
Dat de Mode was, naakt, zo bloods hoofds met de billen
Zou jy 't daarom na doen? hoe zyn de k waade zeden hier
in gekroopen! (zo dwaas,

Maar zuster, ik wou jou wyzer hebben, zyn de Dochters
De Ouders moeten beter weten, en laten de Kinders zo
veel niet de baas. (schrikken,

Wat een hoofd heeftze, men zouder kinders me ver-
Hoor Nicht, wilje Oom te vrend hebben, je zultje zedi-
ger op moeten schikken.

Wy zyn maar borgers dat je 't weet.

NEELTJE.

Zo Broër, zeg het haar te deeg.

JORIS.

Dat most jy gedaan hebben, eer ze die kleeren kreeg.
(baaten,

NEELTJE.

Ik hebt'er zo dikwils gezeid, maar het heeft niet moogen
Zy lelde me zo lang aan het hoofd, tot dat ik het toe heb
gelaaten. Jo-

JORIS. (Kind?

Wel wie is hier voogd in Amsterdam, de Moeder of 't
Zie dit mogt ook verandert zyn, dewyl ik hier zo veel ver-
andering vind.

JOHANNA. (nomen.

Mama is voogd, met haar volkomen believen is dit stof ge-
NEELTJE. (aan?

Wel schaamje niet Meisje met je liegen? hoe stelde je jou
Wat een gehuil, wat een gebalk het 'er geweest, om dat
ik het niet toe wilde staan?

Zei je strak noch niet, dat ik hebben wou dat jy als een
klopje zoud leeven.

JOHANNA.

Ja maar....

JORIS.

Hoor zuster, wil ik je 't uitsluitzel eens geeven?

't Gaat hier mal Mortje, mal Kindje, in 't eerst hou je luy
je zo wat kwaat,

En daar na, als je lui ziet, dat het zo wat zwierigjes staat,

Dan lachjer om in je vuist, en laat het kindje betyjen,

Indien het anders de Ouder ernst was, ze zouden 't niet ly-

JOHANNA. (jen.

Zo is 't.

JORIS.

Maar Nicht, meenje dat dat pronken jou voordelig
zal zyn? (een schyn,

Neen, de vreijers laten haar niet bedriegen door zulk
Zy weeten door de regel *kos* uit te rekenen: kostelyke
Vreisters, zyn kostelyke Vrouwen,

Die wel weeten van opschikken, maar weinig hoe men
huis moet houwen.

T W A A L F D E T O O N E E L.

JORIS, NEELTJE, JOHANNA, KATRYN.

KATRYN.

Daar is het water.

24 DE BELACHCHELYKE JONKER.

JOHANNA.

't Smaakt geweldig na de rook.

KATRYN.

Juffrouw, je beeld het jou in.

JOHANNA.

Ik bid Mama ei proeft het ook.

NEELTJE.

Wel wat of 't dan zou zyn? wat zal ik daar aan proeven?
't Smaakt zo als water.

KATRYN.

Zulje ook iets anders behoeven.

JOHANNA.

(vief.

Het water is noch niet gaar, hangt het noch wat over het

KATRYN.

't Heeft meer als een half uur gekookt.

JOHANNA.

Geef de Zoetemelk maar hier,

En dan de Saffraan, daar zullen wy ze onderwyl me drin-
ken,

(gint al te stinken.

Geef de Confituuren, en neem het vuur meê achter, 't be-

Breng het Walvis beentje, en de goude Vorkjes meê.

Oom, kan ik jou dienen, met een kopje Zoetemelk, en

JORIS.

(Thé?

Ja wel 'k verwonder me nu niet meer, dat de luiden hier in
zo korte jaaren

(ren,

Zo kaal worden. Wie of niet achter uit zou moeten vaar-

Als hy 't zo aanlegt? jy wilt al meê door de poort. (voort.

Zie Zuster, wil jy 't zo beginnen, je moet zekerlyk ook

Ik wed, je hebt daar voor hondert Dukatons aan Thé

Goed, wat hoeven de Potjens zo kostelyk beslagen?

Zo een kostelyke Thé Tafel? zo veel Confituuren? kan

jou Kapitaal dat verdraagen?

En waar toe is 't ook noodig? men kan wel Thé drinken

Al kost het gereedschap zo veel honderden niet.

Of zou de Thé hier niet smaaken, ten zy men het Goud

aan de Trekpotjes ziet?

Heb jy t, die een Borgers vrouw zyt, en je noch zegt nee-

drig te houwen

Zo

Zo wyts, wat zal men van de grooten vertrouwen?

JOHANNA.

Belieft Oom niet een kopje?

JORIS.

Neen, drink jy 't maar op.

Ik kan zo veel vieze vaazen, niet verdraagen in myn kop.
Je hebt hier zo veel nooten op je zang, zulke fratsen in 't
schenken,

Dan smaakt het water te raauw, of na de rook, en duizend
zulke dingen, daar wy in Indien niet om denken.

Daar drinken wy 't met zuiver water, hier komje met
Melk, en Saffraan,

Geloof zo 't uit d'Aptek kwam, dat het je tegen zou
staan,

Je zoud zeggen, ik kan dat goed niet innemen. Ik zal flus-
jes eens brouwen,

En makent na myn mond, je meugt jou Melk wel hou-
wen.

NEELTJE.

Terwyl dat zy zit en drinkt moet ik je met een woord
verhaalen, datze twee Vreijers heeft, die zo voort
hier zullen komen, om jou wellekom te heeten.

Mer jy ze spreekt dienje voor af wel te weeten,

Dat d'een de Jonker speelt, geen styl heeft, en naauwelyks
iets kan.

D'Ander heeft een styl, is de Zoon van een Burgerlyk Man.

De Jonker is trots, en gaat kostelyk in de kleeren.

D'Ander gaat zedig, zo als men van een Borgers zoon zou
begeeren. (zyn.

In 't kort, 't is een borst daar ze me behouwen zou konnen

Maar de Dogters vergaapen haar gemeenlyk aan de schyn,

Ze zullen jou alle beide hier over komen spreeken.

JORIS.

Laat ze maar komen, ik zal 't wel besteeken.

Werdscheld. NEELTJE.

Dat is de Jonker.

26 DE BELACHCHELYKE JONKER.

DE RTIENDE TOONEEL.

NEELTJE, JORIS, JOHANNA,
EDUARD, KATRYN.

EDUARD.

Excuseer my Mejuffrouw. . . is dit nu myn

Heer uw Freer?

NEELTJE.

Ja Eduard, hy is 't.

EDUARD.

Myn Heer, ik ben gefascheert, en beklag my zeer,
Dat ik zo malheureus geweest ben van u nergens te re-
contreren, (offereeren.

'k Heb alle devoiren aangewend, om u myn services te
Ik estimeer my echter noch heurus, nu ik d'eer heb dat
ik u hier congratuleer,

Je vous baise le main myn Heer, en ik contesteer,
Dat ik noit manqueren zal, maar steeds alle devoiren en-
ploijeren, (nuceeren.

Om in 't Cabinet van uwe goede gratie my te mogen in-
f-

JORIS.

Spreekt deeze Jongman tegen my?

NEELTJE.

Ja Broër, hy maakt de vreijery

Wat by myn Dochter.

JORIS.

Hy haar vreijen!

JOHANNA.

Ik zie wel, dat hy 't niet zal leijen.

EDUARD.

Ja Heer, ik bid, dat my 't faveur
Geconsenteert werd, haar mon cœur

En myn services te offereeren,

't Zou my ten hoogsten honoreeren.

Madame. . .

JORIS.

Ik kan de helft pas verstaan,

Waar

Waar is deeze Jonker toch van daan?

Wat Landsman is hy?

NEELTJE.

Hiergebooren,

Een Amsterdammer, van haver tot garst.

JORIS.

Ik kan dat niet hooren.

't Is altyd geen Amsterdamsch dat hy spreekt, ik weet niet wat hy zegt.

Nicht versta jy hem niet beeter, zo vry je lui als de stommen, hoe maak je 't? ten zy dan dat hy je met gevoelige reden onderrecht.

EDUARD.

'k Geloof myn Heer gelieft met my te raljeeren,
Ik spreek goed Hollandsch, maar die taal is wat plat, daarom moet men ze zo wat entrelarderen (woord

Met Fransch, 't is doucer, en aangener, als men een
Uit een vremde Taal onder de Nederlandsche hoord.

Bot Hollandsch is maar voor 't Kenaalje, en 't volkje in de
achterstraaten,

Men hoort nu geen luiden van respect zo praten.

JORIS.

Nou jy 't me zo uitlegt zullen de zaken wel gaan,
Ik zal wel giffen wat jy zeggen wilt, als jy my maar zult
kunnen verstaan.

EDUARD.

Ja toch myn Heer, zelfs al uw rede,

'k Verwagt maar een favorabel antwoord op myn bede.

JORIS.

Heel wel, ik antwoord dan, myn Heer.

'k Bedank jou hartelyk voor de eer,
Die wy myn Nicht met uw sarandi,

Bakkofy, allabor, negandi,
Zo ik 't geweeten had, vertrouw

My zeker toe, dat ik u zou

Wat hebben ingewacht, Parari

Progredi, alastorf venani,

28 DE BELACHCHELYKE JONKER.

Indien gy wilt, dat ik u voort
Buglodi, 't kostje maar een woord.

EDUARD.

Myn Heer 'k bid, wil my excuseeren,
Dat ik niet prompt kan respondeeren,
'k Versta u niet, wat Taal is dat?

JORIS.

Heb jy myn meening niet gevat?
't Is Nederlansch met vreemde woorden.
Dewyl wy aanstonds van u hoorden,
Dat onze Taal meer zoetheid heeft,
Als daar een vreemde onder zweeft,
Heb ik, om die wat op te sieren,
Gebruikt zo wat Japanfche zwieren.

EDUARD.

Dat 's wel, maar ik kan geen Japanfch.

JORIS.

En ik, myn heer, versta geen Fransch.
Beel jy jou in, dat alle menschen
Fransch kunnen?

EDUARD.

'k Zoud ten minsten wenschen.

JORIS.

Wel wensch zo veel jy wilt, maar laat ondertuffchen die (zotterny.
Want ik verzeker je, dat ik, zo dikmaalen als je my (ven.
Iets vraagt in 't Fransch, in 't Japanfch je antwoord zal ge-
Wil je Fransch fpreeken, fpreek Fransch, maar met volk (weg.
dat in die Taal is bedreeven,
Maar als je Hollandsch fpreekt, laat die wisjes wasjes dan
Je meugjer na fchikken, want ik zal doen gelyk ik zeg.
Ik wift niet, hoe ik met leezen, en met landsluiden te
fpreeken myn Taal genoeg zou onderhouwen,
Weinig dacht is, dat zy ze hier zo rabraaken zouwen.
En jy lui Jonkkertjes meent, dat dit wonderlyk gaat.
Ik hou dat juist niet voor een teeken, dat iemand de Taa-
len verftaat,
Geensfins, ik geloof, dat je 't een zo net kond, als het ander,
Jou

Jou Fransch, en jou Duitsch, geloof ik, ontloopen niet zeer
malkander. (zyne Taal,

Zo jou lui eens een rechtschaape Franschman aansprak in
zoud verlegen staan kyken, en onder 't verhaal

Een deel Hollandsche woorden mengen, en hem dan
noch wys willen maaken,

Dat het Fransch zo meer aartigheid heeft, dat men zo de
zin beter kan raaken. (begeert.

Doch ik zal daar een speltje by steeken, zeg jy maar watje
Maar in jou Moeders Taal.

EDUARD.

Myn Heer confidereert..

JORIS.

't Heb Pitzelowitsky...

EDUARD.

Ik bid, dat gy my uit wilt leggen,

Dewyl ik 't niet versta, wat gy hier meê wild zeggen.

JORIS.

Wat is confidereert?

EDUARD.

'k Heb ongelyk, 'k beken 't,

't Was weg, eer ik het wist, zo ben ik 't Fransch gewend.

JORIS.

En zo ben ik 't Japanfch gewend.

EDUARD.

Ik bid, wilt me excuseeren.

JORIS.

Al weêr?

EDUARD.

Vergeef het my, ik zal 't zien af te leeren.

JORIS.

't weet bykans watje zeggen wild,

Dus is onnodig tyd gespild,

't moet jou schrift eens zien en leezen,

Eer jy Johannaas Man zoud weezen.

Want ziet, men staat dat zo niet toe,

Erst moet men zien, waar meê, en hoe

30 DE BELACHCHELYKE JONKER.

Jy aan de koft , en kleeren zoud geraaken.
Te trouwen zeker , 't zyn geen zaaken
Om zonder raad , en ryp beleid
Te doen , wat 's jou gelegentheid ?
Maar eer wy hier in verder treden
Dat jy eens iet schreeft , het heeft zyn reden.

EDUARD.

Ik ben bereid.

NEELTJE.

Katryn , breng hier
Een Pen , en Inkt , met wat Papier.

KATRYN.

Zul jy de Huwelyks voorwaard schryven ?

NEELTJE.

Zet jy 't maar neêr.

KATRYN.

Ik hoor noch kyven.

Eduard schryft

NEELTJE.

Zie hy eens vribbelen , hoe staat hem dat ter hand ?
Van 't Jonkertje te speelen , en trantrirum gaan , geloof
ik , heeft hy beter verstand.

Eduard geeft het schrift aan Joris.

JORIS.

'k Zal u myn' meening openbaaren ,
Wilt al jou moeiten verder spaaren ,
Je zult myn Nicht niet krygen , want
'k Heb geen gevallen in jou hand ,
Beschouw hier zelfs eens , welke grooten
En onbeschofte Haane pooten ?
Gy zyt uw Meester veel te vroeg
Ontloopen , had gy uit de kroeg
Gebleeven , en wat schryven leeren ,
In plaats van Troeven , en Verkeeren.
Die , O staat immers veel te plat ,
Zie eens , hoe dat die A zyn gat
Na achteren uitsteekt , foei , 't is schanden ,

Dat

Dat jy zulk fchrift my geeft in handen.
 In dit woord zyn wel drie Spelfouten, hy moet weêr op
 't spelde bankje.

EDUARD.

Is of gy u Cousine woud
 Zien aan een Meester uitgetrouwt,
 Is 't niet genoeg dat gy 't kond leezen?
 Is zoek geen Pedagoog te weezen.
 Maar wie heeft ooit of ooit gehoord,
 Dat een Mariage daarom niet voort
 Gegaan is, wyl men vond gebreeken
 In 't letter maaken?

JORIS.

Neen maat, daar blyft het niet om achter, maar dit slegt
 fchryven is een teken,
 Dat jy meer vlyt hebt aangewend,
 Teleeren, hoe men fchermt, en rend,
 En Kaatft, en Danft, ja al de zaaken,
 Die dienen konnen tot vermaaken,
 Als tot de konften, daar men door,
 Na volgend 't loflyk Oudren fpoor,
 De kost wind, en wat op kan gaaren,
 Tot onderftand van hooge jaaren.
 Dit is de reden, dat ik u
 Johanna weiger, weet j'et nu?

V E E R T I E N D E T O O N E E L.

JORIS, NEELTJE, JOHANNA, EDUARD,
 KAREL, KATRYN.

NEELTJE.

Daar 's d'ander.

JORIS.

Wel in die heb ik duizendmaal meer genoegen,
 Die zou hem noch zo wat na de burgerlyke trant willen

KAREL. (voegen.

Is dat uw Broeder?

NEELTJE.

Ja.

KA-

32 DE BELACHCHELYKE JONKER.

KAREL.

Zyt wellekom myn Heer.

JORIS.

Wel jongman, ik bedankje hartelyke zeer.

EDUARD.

Mort bleu!

JOHANNA.

Zo Oom...

JORIS.

'k Heb reeds vernomen,

Waarom dat gy zyt hier gekomen,

Maar ik diende eerst wat onderrecht,

Uw Styl, en Vrinden?

NEELTJE.

Wel gezegt.

Zyn Vrinden ken ik heel wel, ik ben met die luiden te vree-
En over zen Capitaal te klaagen was tegen alle reden. (den,

EDUARD.

Als de Mamaas van de Matressen, zulke getuigenis gee-
ven, krygt een serviteur groote esperans.

NEELTJE.

Ja speransjy wat, hy kan niet een oogenblik stil staan, kyk
hy wou wel aan den dans.

EDUARD.

Fatal...

JOHANNA.

Hoe Eduard?

JORIS.

Maar wat is jou hantering?

Ben jy een Koopman in 't gros, of doeje neering?

KAREL.

Myn handel is meest op Duitsland, en in de Oost Zee,
En in de Redereijen doe ik zo een weinigje mee.

JORIS.

Ik wenste wel, datje eens een Lettertje liefde te schryven.

NEELTJE.

Hy schryft zo schoonen hand, datje verwondert zult bly-
ven. KA-

K A R E L.

Heb wel een briefje by me.

J O R I S.

Maar

dat jou eigen hand?

K A R E L.

Voorwaar

De Juffrouw kendze wel.

N E E L T J E.

Wel zou ik ze niet kennen,

Laat eens zien, ik zalje voort wel zeggen, of 't zyn letteren
bennen,

Maar ik heb myn bril binnen laten leggen, loop haaltze.

Hy is zo wys!

Of 't is zulken fraeijen jongman! denk vry, dat ik hem niet
zonder reden zo prys.

Benje daar met de bril? ja hy het et zekerlyk geschreeven,
't is zyn eigen'hand, 'k wilder wel een affertafy van geven.

Dat zinne lettertjes, by zulke haane-pooten!

E D U A R D.

Ik kan

Niet langer zwygen, met permiffie Mejuffrouw, wel esti-

Nu langer niets, als fchryven, (meert gy dan

Zal dat dan alleen, boven al de andere exercitien dryven?

Behoeft men anders niet te doen,

Hebt gy geen estimates voor fatfoen?

Zal dan Rapaalje om 't fchrift meer voordeel

Nu hebben, als een man van oordeel?

Van educatie? K A R E L.

Eduard,

Zie wat je zegt, gy loopt te hart.

Schoon ik niet steeds langs ftraat ga ftryken,

'k Zal in fatfoen niet voor u wyken,

Schoon ik my zoo niet stel ten spot,

Als die Meffieurtjes, die als zot

De gansche dag langs ftraat gaan zingen,

En als de nuchtren kalvren fpringen,

C

Dat

Dat's geen bewys, dat wy daarom
 Die exercitien niet kunnen, kom,
 Ik tart u uit in oefeningen,
 Wy kunnen 't ook, maar onze dingen
 Die loopen daarom niet in 't wilt.
 Ik heb myn tyd noit zo gespilt,
 Des morgens, als gy ligt te ronken
 Of uit slaapt dat g'hebt in gedronken
 Zit ik te schryven op 't kantoor.

EDUARD.

Mortbleu? wat komt my hier te voor?
 Gy sul, wilt gy u Compareren
 By my, waar zit dat, in uw kleeren?
 In uw klein besje, of in uw hoed?
 Jy lykt hem wel, myn lieve bloed!
 't Postuur staat u na oefeningen;
 Allon Messieurs, die man kan springen.

KAREL.

Gy meent dat die 't alleenig weet.
 Die op zyn Schytvalks gaat gekleed,
 'k Ben niet gewent veel op te snoeven,
 Maar om uw konsten te beproeven.
 Wat oefeningen dat jy kond
 Kom voor den dag, ik zal terstond
 U als een babok toe doen kyken,
 De snoeshaanen zyn juist altyd niet dieze gelyken.

EDUARD.

Het is my niet de pyne waard,
 Dat ik u antwoord. Voila!

KAREL.

Gy zyt vervaart?

Gy vrees 'er slechtjes af te komen.

NEELTJE.

Dat doet me goed, wie zou dat droomen?

JORIS.

De Jonker is in 't naauw, hy kan
 Niet af, hy heeft de rechte man.

EDUARD.

Mejuffer, 'k zal niet eens tenteeren
Dit borstje te positueeren.

Gy ziet aan al de zwier, dat hy
De rechte man is, om met my
Van zulk een poinct, te disputeeren.

JOHANNA.

Myn heer, 't is altyd aan de kleeren
Juist niet te zien, waarom hem niet
Beschaamt gemaakt, dat Oom het ziet?
Die meent dat het waar is.

EDUARD.

'k Zou u blaffen

En inportuniteit zo straffen,
Assurement, dat gy niet licht
Weér komen zoud voor myn gezigt,
Zo ik hier had een paar floretten.

KAREL.

Dat dreigen zal my niet verzetten,
Katrjn kan ons wel met der haast
Floretten haalen, van hier naast.
Katrjn, loop alje best eens heenen.
Bid buurman, dat hy ons twee floretten wil leenen.

KATRYN.

Ik ga ze haalen.

V Y F T I E N D E T O O N E E L .

NEELTJE, JORIS, JOHANNA,
EDUARD, KAREL.

NEELTJE.

Ik versta

Geen vechten in myn voorhuis, ga
Op straat, indien dat jy wilt vechten,
Zie Karel, je hoeft geen bloedbad in myn huis aan te ko-
men rechten,
Ik dacht, datje van zingen, danffen, en speelen te zaa-
men sprak.

36 DE BELACHCHELYKE JONKER.

KAREL.

Weest niet bekommert Juffrouw, daar zal niemand wer-
De degens zyn stomp. (den geraakt)

JORIS.

Ei wilze niet stooren.

ZESTIENDE TOONEEL.

NEELTJE, JORIS, JOHANNA, EDUARD,

KAREL, KATRYN, met twee Floretten.

EDUARD.
GEEf hier Katryn, verkies, of hebje nu de moet verloor-
Pouffeer zo veele je kond, ik zal
Niet doen, maar stellen my hier pal.
Ik zal uw steeken maar pareeren,
Ik zou my zelven affronteeren,
Zo 'k met u schermde...

KAREL.

't Is heel goed,

Pareer dan.

EDUARD.

'k Retireer geen voet.

JORIS.

Weg Nicht dat jy niet van ter zyden
Wat krygt, men zou 't niet kunnen myden?

KAREL *steekt.*

Myn Heer, dat 's kwalyk gepareert.

EDUARD.

Ik had zo juist myn oog gekeert
Na Madmoifelle.

JOHANNA.

'k Zal wel wyken

Myn Heer, je mogtje weér verkyken.

KAREL.

Pas wel op u parade.

KATRYN.

Had

Dat

Dat fcherp geweest , het was een gat
 Dat door , en door ging , elleweken ,
 Wel Jonker , laatje jou zo steeken.

EDUARD.

'k Zie Karel abuteert geheel ,
 Myn goedheid. Doe nu vry zo veel
 Gy ommers kont , ik zal u leeren :
 Pren garde , wild u defenderen ,
 Dit is recht fchermen , paf , hou daar.

JORIS.

Dat is gemift.

KAREL.

Kom , fteekt gy maar ,
 Ik zal nu niets doen als pareeren.

KATRYN.

Die kans is omgekeert.

NEELTJE.

'k Wil zweeren
 Dat hy van angst . . . zie eens , hoe rood

Word hy ?

KAREL *ontneemt hem zyn Degen.*

Myn Heer , gy waard nu dood.

KATRYN.

Ben jy je degen kwyt , ô Jonker ?

JORIS.

Daar staat hy nu en kykt , die pronker !

KAREL.

Leer op een ander tyd met meerder omzicht fpreeken.

EDUARD.

Myn hand manqueert , z' is noit gebleeven in gebreeken.

't is of 'k betovert ben ! maar of gy fchoon al vecht

Ceft rien : dat leerd fomtyds noch wel een Heere knecht

Om zyn lyf te defendeeren , maar ik zou mervilles kon-

nen toonen in het fpeelen ,
 En danffen , zo het de compagnie niet zal verveelen.

KAREL.

Om nu gelyk op éénetyd

Tetoonen , wat een gek gy zyt.

38 DE BELACHCHELYKE JONKER.

'k Beroep u tot een dans.

EDUARD.

Dat is myn hart, en leeven,
Ik heb 't gedirigeert dat dit tot op het laatste moment is ge-

JOHANNA.

(bleeven.

Daar werd geklopt. KATRYN.

Wie mag daar zyn?

JORIS.

't Zal ligt de krueijer zyn met myn
Twee Swarten, en myn goed.

NEELTJE.

Wel heede?

Wel Broër breng, jy twee Swarten meede?

JORIS.

Ja, 't is om aan een magtig Heer
Te geeven, zy verstaan 't geweer,
Zy kunnen danffen.

EDUARD.

Wie die Swarten?

JORIS.

Ja, en ik durf jou, al ben je wit, daar wel meê tarten.
Zy hebben 't langen tyd geleerd,
En daarom werden zy vereerd.

KATRYN.

Daar zyn twee duivelen met veeren.

Ik ken ze uit het huis niet keeren.

JORIS.

Ei Karel speel eens, daar hangt een Viool, in 't Malcis
Zal ik haar zeggen, dat s' een reis
Op danffen, kun jy 't dan beter, zo laat het zien.

ZEVENTIENDE TOONEEL.
NEELTJE, JORIS, JOHANNA, KAREL, EDU-
ARD, KATRYN, KRUEIJER, twee Mooren.

JORIS.

A la bon voletto,

Jadini, nasty, bragoderto.

Als

Als jy maar wilt, zy zyn al klaar.

Hyspeelt, en zy danffen.

KAREL.

Is treffelyk gedanst, niet waar?

JORIS.

Wel wat dunkt jou?

JOHANNA.

Wat moogt gy vraagen,

Zou hem een Mooren dans behaagen?

JORIS.

Dat heb je wel, wat dunkje van onze Nicht?

Ik geloof, dat wy ze nu heel licht

Tot Karel zullen beweegen.

JOHANNA.

Oom ik, heb voorgenoomen,

Uw raad in alles na te komen.

Vindgy 't zo goed?

EDUARD.

Mabelle!

JORIS.

Ja.

Geef hem de hand, waar wachtje na.

KAREL.

Mejuffrouw, zult gy my vergonnen...

EDUARD.

Madame zoud gy my dan konnen...

JOHANNA.

Ja Eduard, ik zie nu klaar,

Dat gy al langer als een jaar

Door uwe opsneijery myn oogen

Begochelt hebt, 'k zie hoe dat ik ben bedroogen.

Ook voegt het al zo wel, dat ik

Na Oom, en Mamatjes raad my schik,

'k Zie Karel kan ook oefeningen,

En past noch echter op zyne dingen.

JORIS.

Dat 's recht zo moeten allen gaan,

40 DE BELACHCHELYKE JONKER.

Die op geen zaaken zich verstaan,
 Als alleen op danffen, zingen, speelen, schermen,
 Zo slecht noch, dat men zich der over moet erbermen,
 'k Veracht de oeffeningen niet, die hier zo daadlyk zyn
 geschied? (wel te leeren,
 't Is pryselyk, dat de jonge Heeren, hun vlyt doen om die
 Maar daar werd ook vereischt een styl.
 't Huishouden kan...

EDUARD.

Ik bid dewyl...

NEELTJE.

Hoor al jou bidden is verlooren,
 Zy heeft hem tot Bruidegom verkooren.

JORIS.

Leer noch wat schermen als een man,
 Voor al een styl, en alze dan (den
 Eens Weeuw word, en jou zinnen haar dan noch bemin-
 Zo moogje verzekert zyn, dat je een voorspraak aan my
 zult vinden.

EDUARD.

Die zich met canaalje engageert
 Word zekerlyk geafronteert.

binnen.

JORIS.

Weg gaat hy.

KATRYN.

Is het nou geklonken?

Geluk.

JORIS.

Geluk, nou Thé gedronken.

NEELTJE.

Kom tavond met jou vrienden hier,
 Op dat men 't huw'lyks sluiten vier.

E I N D E